

o svém organizačním opatření, jímž přeměnil stávající gremiální pokladnu v gremiální nemocenskou pojišťovnu. Nemá-li však stěžující si pokladna v daném případě právního postavení strany, nemohlo ani naříkané rozhodnutí poškodití jejích práv a není proto dána její legitimace ke stížnosti podle § 2 zákona o správním soude.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 15. února 1927, č. 2678/27.)

Pensijní pojištění.

(Sděluje min. r. Dr. Bronislav Wellek.)

Pojistná povinnost zaměstnanců v advokátních kancelářích.

Všichni zaměstnanci kanceláří advokátních a notářských jsou pens. pojištěni povinni, bez rozdílu, jsou-li ustanoveni trvale neb přechodně, pobírají-li plat denní, týdenní neb služné měsíční. Zákon nevyžaduje, aby byli převážně duševně činní, jak to činí při zaměstnancích, jež uvádí § 1. odst. 2 lit. a) pens. zákona. V důsledku striktního předpisu § 1. odst. 2 lit. b) zaměstnanci kanceláří advokátních a notářských nejsou považováni za dělníky ani za vykonavatele prací převážnou měrou podřízených podle § 1. odst. 1. pens. zákona.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 10. února 1927, č. 2418/27.)

Norma § 1. odst. 2. lit. b) pens. zákona podrobuje prostě všechny zaměstnance kanceláří advokátních pens. pojištění. Nečiní pojistnou povinnost pensijní vůbec závislou na státní příslušnosti zaměstnance neb na délce povolení pobytu v Čsl. republice, ani na tom, jde-li o zaměstnání, které dle vůle stran má trvat po určitou dobu, snad i velmi krátkou, jde-li o zaměstnání trvalé či přechodné.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 10. února 1927, č. 2417/27.)

Služební poměr.

Ku vzniku poměru služebního ve smyslu § 1. pens. zákona není potřebí uzavření zvláštní smlouvy služební mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, v níž by přesně byly stanoveny závazky obou stran a zejména lhůta výpovědní. Stačí třeba mlčky projevená souhlasná vůle, že zaměstnanec bude pravidelně vykonávat práci pro zaměstnavatele. Z jakého důvodu zaměstnanec do služebního poměru k stěžovateli vstoupil a pro něho konal práce, je lhostejno. Podstatnou vadu řízení zakládá jen nevyšetření skutečnosti pro rozhodnutí relevantních. — Nejv. spr. s. nezkoumal odůvodněnost námitky proti odůvodnění naříkaného rozhodnutí, že práce zaměstnance ve stavitelské kanceláři stěžovatelově konané nebyly převážně duševní, poněvadž — i kdyby stížnost v tom směru měla pravdu — zůstal stížnost netknutý výrok žalovaného úřadu, že činnost ta, jako činnost obchodního pomocníka, zakládá pojistnou povinnost, což samo o sobě stačí k odůvodnění výroku naříkaného rozhodnutí.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 10. února 1927, č. 2416/27.)

Pojistná povinnost chromolitografů.

Chromolitografové, kteří kreslí podle originálních předloh na litografický kámen plakáty, vignety, hlavičky účtů, nástěnné mapy místopisné atd., podléhají pens. pojištění. Žalovaný úřad právem hodnotil tuto činnost, která je v podstatě činností kresličskou, jako převážně duševní a nikoli jako činnost dělníka. Kresličská činnost pokládána byla

již podle cís. nař. z 25. června 1914, č. 138 ř. z., za činnost převážně duševní (§ 1. ve spojení s § 1a), 4. odst.) a poněvadž zákon ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., pojem duševní činnosti nijak nevymezil, nutno mít za to, že po této stránce stojí na stanovisku norem dříve platných. Nutno tedy i za platnosti zákona č. 89/20 práci kresličskou jako duševní hodnotiti a to bez rozdílu, jde-li o činnost, kde kreslič obraz tvoří, neb kde kreslí dle přílohy mu dané. Při kreslení — třeba by i kresleno bylo dle předlohy — nejde o pouhou pohotovost ruční, t. i. ovládnutí tužky či toho, čím se kreslí — nýbrž podstatou činnosti kresličské je duševní činnost, která nad onou ruční pohotovostí převládá. Pokud stížnost* vytýká, že chromolitografové nejen na kámen kreslí, nýbrž i kámen leptají a jinak upravují, kterážto činnost prý je ryze manuální, dělnická, nemohl Nejvyšší správní soud k této námitce přihlížeti, ježto o zaměstnancích, o které jde, nebylo v administrativním řízení nikdy a nikým tvrzeno, že by kromě kreslení na kámen ještě jinou činnost vyvíjeli a žalovaný úřad nerozhodoval a ovšem ani rozhodovati nemusel o otázce, v administrativním řízení na spor nevznesené, převládá-li u zaměstnanců, jichž spor se týká, tato činnost manuální, či ona činnost duševní, kresličská. Vycházejí z těchto úvah, zamítl Nejvyšší správní soud stížnost jako bezdůvodnou.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 4. pros. 1926, č. 24991/26.)

Pojistná povinnost hudebníka.

Hudebník zaměstnaný v orchestru biografu podléhá pens. pojištění. Kdežto žalovaný úřad hodnotil jeho činnost jako převážně duševní, tvrdí stížnost, že činnost ta nebyla převážně duševní, ježto byl jen podřízeným hudebníkem a hrál jen běžné kusy. Proto chybí dle názoru stížnosti činnosti jeho ony znaky, které duševní činnost charakterisují totiž: zvláštní vyšší způsobilost, duševní námaha a duševní napětí. Stížnost rozlišuje mezi hudebníky hrajícími těžší skladby vyšší ceny umělecké a hudebníky, hrajícími skladby lehkého druhu, a jen prvnější považuje za duševně činné. Nejvyšší správní soud nesdílí názor, že by takto bylo lze rozlišovati. Zákon pensijní podrobuje pensijní povinnosti zaměstnance převážně duševně činné a nečiní rozdílu mezi jednotlivými duševními činnostmi po té stránce, jsou-li namáhavější, vyžadují-li většího duševního napětí, předpokládají-li vyšší vzdělání či nikoli a vyžadují-li či nevyžadují-li zejména nějaké tvořící činnosti. Dle názoru Nejvyššího správního soudu je pak hudba v orchestru provozovaná uměním, a každý, kdo provozuje nějaké umění, je duševně činným. Je jím tedy i hudebník, který v orchestru nějakém spolupůsobí, třeba by orchestr ten hrál jen hudební kusy lehčího druhu, nevyžadující zvláštního stupně dokonalosti a zvláštního napětí mysli. Není tedy ani vytýkané neúplnosti šetření v tom, že úřad nevyšetřoval, jaké hudební kusy v době zaměstnání v orchestru stěžovatelově byly hrány, ježto okolnost ta pro posouzení zákonnosti naříkaného rozhodnutí je bezvýznamná.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 4. pros. 1926, č. 24992/26.)

Pojistná povinnost prohlížeče skla.

Prohlížeč skla, jenž ve sporné době prohlížel, třídil a počítal hotové sklo, t. j. sklo broušené, a zanášel je na běžné lístky (Laufzetteln), podléhá pensijnímu pojištění, neboť činnost prohlížeče skla — zkoumání, zda vyrobené zboží je prosto vad, a třídění jeho dle toho — jest tvořením úsudků, a jest proto třeba považovati za převážně duševní. — Nálezem ze dne 5. března 1924, č. 3895, Boh. č. 3327, jehož se stížnost dovolává, zrušil Nejv. správní soud tehdy naříkané rozhodnutí, jež týkalo se přehlížení skla, avšak nikoli proto, že by byl shledal, že činnost ta není převážně